

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

ul. mjr Hubala 21, 45-266 Opole
tel. 077 44 22 929, fax. 077 44 22 928, e-mail: opop@praca.gov.pl
Bezpłatna infolinia 0 800 88 11 22

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE OPOLSKIM I MIEŚCIE OPOLU
W I PÓŁROCZU 2010 ROKU**

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

SPIS TREŚCI

1.	UWAGI WSTĘPNE.....	3
1.1.	CEL OPRACOWANIA.....	3
1.2.	METODOLOGIA OPRACOWANIA	4
1.3.	PODSTAWA OPRACOWANIA	4
2.	ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW).....	5
2.1.	STRUKTURA BEZROBOTNYCH WG ZAWODÓW	5
2.2.	BEZROBOTNI WG KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH	7
	<i>Bezrobocie wśród absolwentów</i>	<i>7</i>
2.3.	UDZIAŁ KOBIEC WEDŁUG KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH.....	8
2.4.	ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE	9
2.5.	NAPŁYW BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW.....	10
	<i>Napływ bezrobotnych absolwentów</i>	<i>11</i>
3.	ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW).....	12
4.	ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.....	15
4.1.	ZAWODY DEFICYTOWE.....	15
4.2.	OCENA PŁYNNOŚCI W ZAWODACH DEFICYTOWYCH	18
4.3.	ZAWODY NADWYŻKOWE.....	20
4.4.	OCENA PŁYNNOŚCI W ZAWODACH NADWYŻKOWYCH	23
5.	WNIOSKI	29

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1.	Bezrobotni w zależności od miejsca zamieszkania	5
Wykres 2.	Zawody o najwyższym udziale wśród osób długotrwale bezrobotnych	9
Wykres 3.	Napływ bezrobotnych według zawodów.....	10
Wykres 4.	Napływ bezrobotnych absolwentów według zawodów.....	11
Wykres 5.	Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD zarejestrowanych w I półroczu 2010r.	13

SPIS TABEL

Tabela 1.	Struktura bezrobotnych wg grup wielkich zawodów.....	5
Tabela 2.	Struktura bezrobotnych wg kwalifikacji zawodowych.	7
Tabela 3.	Udział kobiet według zawodów	8
Tabela 4.	Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2010 roku	12
Tabela 5.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w mieście Opolu	15
Tabela 6.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w powiecie opolskim	17
Tabela 7.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w mieście Opolu	21
Tabela 8.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w powiecie opolskim.	22

1. UWAGI WSTĘPNE

Dogłębne poznanie mechanizmu funkcjonowania lokalnego rynku pracy wydaje się niezbędne, aby można było skutecznie poprawić ten system, odpowiednio dostosowując do lokalnych potrzeb politykę rynku pracy. Spadek poziomu bezrobocia notowany w poprzednich latach sprawił, iż w wielu zawodach pracodawcy borykali się z obsadzeniem wolnych miejsc pracy, zaś kryzys gospodarczy oraz wzrost bezrobocia wskazał na słabe strony rynku pracy i wzrost liczby zawodów nadwyżkowych. Wciąż więc niezbędna jest szeroka i ciągle aktualizowana wiedza na temat kształtowania się wielkości opisujących rynek pracy, służąca podejmowaniu skutecznych działań w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia, a także dla efektywnej promocji zatrudnienia. Nieodzowna ku temu jest obserwacja rynku pracy pod kątem kształtowania się popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodowym. Niniejsze opracowanie stanowi właśnie diagnozę podstawowych wielkości opisujących rynek pracy w układzie według kwalifikacji zawodowych w powiecie opolskim i mieście Opolu w I półroczu 2010 roku.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

1.1. Cel opracowania

Celem opracowania niniejszego raportu jest określenie zapotrzebowania na rynku pracy na konkretne zawody. Pozwoli to na określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych oraz usprawnienie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego.

Informacje o bezrobociu i ofertach pracy według zawodów posłużą w szczególności jako źródło informacji do:

- dostosowania poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy,
- określania zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy kierunków szkoleń osób bezrobotnych,
- prowadzenia racjonalnej i zgodnej z realiami rynku pracy gospodarki środkami Funduszu Pracy, pozostającymi w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, w zakresie asygnowania środków na aktywizację bezrobotnych,
- opracowywania przez samorząd lokalny strategii działania oraz oceny i weryfikacji ich założeń w części dotyczącej łagodzenia skutków bezrobocia oraz promocji zatrudnienia,
- planowania działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnym rynku pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu,
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego poprzez bieżące wskazywanie doradcom zawodowym profesji poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz takich, na które maleje zapotrzebowanie,
- usprawniania pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie bieżących informacji o planach zatrudnieniowych zakładów pracy.

Zakłada się, że głównymi użytkownikami informacji zawartych w opracowaniu będą:

- lokalne władze oświatowe i dyrekcje szkół ponadpodstawowych,
- lokalne organy rządowe i samorządowe,
- instytucje i organizacje społeczno – polityczne z terenu powiatu i województwa opolskiego zainteresowane współdziałaniem na rynku pracy.

1.2. Metodologia opracowania

Dane liczbowe o bezrobociu i ofertach pracy opracowano posługując się nazwami grup zawodów, zawodów i specjalności zgodnymi z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności, wprowadzoną do powszechnego stosowania Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 grudnia 2002 roku, obowiązującej od 1 stycznia 2003 roku (Dz. U. Nr 222, poz. 1868) do 30 czerwca 2010r.

Zawód jest w niej definiowany jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu winno stanowić źródło dochodu. Zawód może dzielić się na specjalności, które są wynikiem podziału pracy w ramach zawodu i zawierają czynności o podobnym charakterze wymagające pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Klasyfikację tę opracowano zgodnie ze standardami międzynarodowymi. Struktura klasyfikacji obejmuje 10 grup wielkich, 30 dużych, 116 średnich oraz 387 grup elementarnych. Grupy elementarne zawierają 1 636 zawodów i specjalności. Szczegółową analizą objęto zawody elementarne.

Ponadto przy monitoringu uwzględniono również poziom i strukturę bezrobotnych oraz zgłaszanych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności która obowiązuje na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (opublikowanego w Dz. U. Nr 251, poz. 1885 w dniu 31 grudnia 2007r.).

1.3. Podstawa opracowania

Podstawowymi źródłami informacji wykorzystanymi w opracowaniu były sporządzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Opolu zestawienia danych statystycznych dotyczących osób bezrobotnych oraz ofert pracy z powiatu opolskiego i miasta Opola (załączniki nr 2 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy i oferty pracy* oraz załączniki nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności* – z I półrocza 2010r.).

2. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

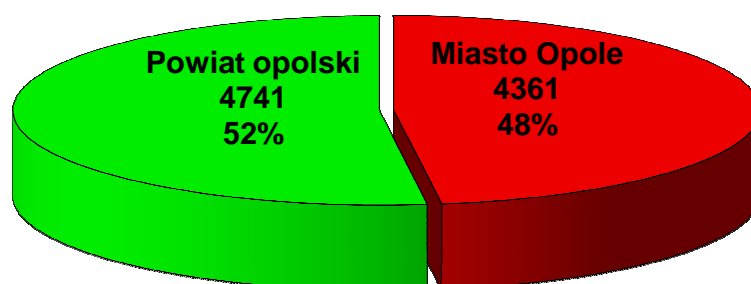
Na koniec czerwca 2010r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zarejestrowane były **9102** osoby. Strukturę bezrobotnych w zależności od miejsca zamieszkania ilustruje wykres 1.

Stopa bezrobocia w końcu czerwca 2010r. wyniosła:

- dla powiatu opolskiego – 11,8%,
- dla miasta Opolą – 6,1%.

Dla porównania w województwie opolskim stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 12,1% (w kraju 11,6%).

Wykres 1. Bezrobotni w zależności od miejsca zamieszkania

Stan na 30.06.2010r.

2.1. Struktura bezrobotnych wg zawodów

Zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności wyróżniamy 10 grup wielkich (tabela 1). Do każdej z nich zaliczyć można mniejsze grupy zawodów oraz konkretne zawody i specjalności.

Tabela 1. Struktura bezrobotnych wg wielkich grup zawodów.

Kod grupy zawodów	Grupa zawodów	Liczba bezrobotnych			Udział grupy osób bezrobotnych wobec ogółu [%]
		Powiat opolski	Miasto Opole	Razem	
000000	Bez zawodu	760	576	1336	14,68 %
0	Żołnierze	10	3	13	0,14 %
1	Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	32	78	110	1,21 %
2	Specjaliści	304	670	974	10,70 %
3	Technicy i inny średni personel	481	661	1142	12,55 %
4	Pracownicy biurowi	180	273	453	4,98 %
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	719	684	1403	15,41 %
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	150	61	211	2,32 %
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1550	962	2512	27,60 %
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	201	128	329	3,61 %
9	Pracownicy przy pracach prostych	354	265	619	6,80 %
	RAZEM	4741	4361	9102	100 %

Stan na 30.06.2010r.

- Struktura bezrobocia według kwalifikacji zawodowych w układzie grup wielkich wskazuje, że najliczniejszą kategorię stanowią osoby posiadające zawody z grupy „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. Osoby te stanowią aż 27,6% ogółu bezrobotnych (2512 osób). W grupie tej największy udział miały zawody:
 - murarz (259 osób),
 - ślusarz (248 osób),
 - krawiec (153 osoby),
 - mechanik samochodów osobowych (130 osób),
 - stolarz (107 osób),
 - mechanik pojazdów samochodowych (82 osoby),
 - tokarz (72 osoby),
 - cukiernik (70 osób),
 - piekarz (69 osób),
 - szwaczka (68 osób),
 - malarz budowlany (62 osoby),
 - malarz-tapeciarz (60 osób).
- Kolejnymi najczęściej reprezentowanymi zawodami są te, zaliczane do wielkiej grupy „pracowników usług osobistych i sprzedawców”. Stanowią oni 15,4%, tj. 1403 osoby. Najliczniejszymi w tej grupie są zawody:
 - sprzedawca (839 osób),
 - kucharz (169 osób),
 - fryzjer (114 osób),
 - kelner (71 osób).
- Bardzo liczną grupę tworzą osoby nieposiadające żadnych kwalifikacji zawodowych oraz udokumentowanego doświadczenia zawodowego. Liczba ta klasyfikuje tę grupę osób jako trzecią pod względem wielkości. Udział tych osób w ogóle bezrobotnych stanowi aż 14,7% (1336 osób).
- Duży odsetek zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby sklasyfikowani w grupie „technicy i inny średni personel” – 12,6% (1142 osoby). W grupie tej największy odsetek bezrobotnych posiadają osoby z zawodami:
 - pracownik administracyjny (110 osób),
 - technik mechanik (103 osoby),
 - technik ekonomista (85 osób),
 - technik budownictwa (68 osób),
 - księgowy (68 osób),
 - technik handlowiec (51 osób).
- Znaczną grupę stanowią również osoby posiadające kwalifikacje zawodowe należące do grupy „specjalistów” – 10,7% (974 osoby) z ogółu. W tej grupie można wyróżnić następujące dominujące zawody:
 - ekonomista (235 osób),
 - pedagog (52 osoby),
 - specjalista do spraw marketingu i handlu (34 osoby).
- Prawie co dwudziesty z zarejestrowanych bezrobotnych został sklasyfikowany w grupie „pracownicy przy pracach prostych”. Świadczy to o tym, że 6,8% bezrobotnych (619 osób) posiada tylko elementarne umiejętności zawodowe. W grupie tej dominują zawody:
 - robotnik gospodarczy (117 osób),
 - sprzątaczką (117 osób),
 - robotnik budowlany (59 osób).

2.2. Bezrobotni wg kwalifikacji zawodowych

Zawody dominujące wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w tut. urzędzie przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Struktura bezrobotnych wg kwalifikacji zawodowych

Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety
Ogółem	9102	4647
Bez zawodu	1336	797
Sprzedawca	839	722
Murarz	259	2
Ślusarz	248	3
Ekonomista	235	170
Kucharz	169	138
Krawiec	153	146
Magazynier	136	27
Mechanik samochodów osobowych	130	0
Sprzątaczką	117	113
Robotnik gospodarczy	117	51
Fryzjer	114	107
Pracownik administracyjny	110	91
Pracownik biurowy	110	92
Stolarz	107	5
Technik mechanik	103	4
Asystent ekonomiczny	85	70
Mechanik pojazdów samochodowych	82	0
Tokarz	72	3
Kelner	71	55
Cukiernik	70	54
Piekarz	69	29
Technik budownictwa	68	15
Księgowy	68	66
Szwaczka	68	67
Malarz budowlany	62	4
Malarz – tapeciarski	60	1
Robotnik budowlany	59	0
Pedagog	52	37
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	52	16
Handlowiec	51	29
Ogrodnik terenów zieleni	50	36

Stan na 30.06.2010r.

Bezrobocie wśród absolwentów

Wśród **192 absolwentów** (w tym 117 kobiet) zarejestrowanych w urzędzie (wg stanu na dzień 30.06.2010r.) blisko czwartą część stanowiły osoby bez zawodu (55 osób) z czego 67% stanowiły kobiety. Na drugim miejscu klasyfikują się absolwenci posiadający zawód sprzedawcy – 9 osób (77% to kobiety). W następnej kolejności można wyróżnić zawody: ekonomista (7 osób),

magazynier, pedagog, pozostali specjaliści ds. ekonomicznych (po 5 osób) oraz dalsze, nie mające już tak znacznego udziału.

2.3. Udział kobiet według kwalifikacji zawodowych

W porównaniu do 2008 i 2009r. spadł znacząco udział kobiet – spowodowane jest to tym, iż w latach 2009-2010 nastąpił większy napływ mężczyzn do bezrobocia co zmieniło jego strukturę według płci w końcu I półrocza 2010r. Napływ większej liczby mężczyzn spowodowany był kryzysem gospodarczym i rejestracją mężczyzn uprzednio pracujących w budownictwie i przemyśle.

W końcu 2009 roku udział kobiet pozostających w ewidencji bezrobotnych stanowił 51,6%, natomiast według stanu na dzień 30.06.2010, wśród 9102 zarejestrowanych bezrobotnych ogółem było **4647 kobiet**, co stanowiło **51,1%** ogółu. Z tabeli 3 możemy odczytać, iż kobiety stanowią przeważającą większość wśród osób bezrobotnych z zawodem szwaczki, księgowego czy sprzątaczk. Najwięcej kobiet posiada jednak zawód sprzedawcy (722 osoby), a ich udział do ogółu bezrobotnych z tym zawodem stanowi 86,1%.

Największym problemem pozostaje liczna grupa kobiet bez żadnego zawodu. Odsetek ten wśród kobiet jest wyższy niż wśród mężczyzn i wyniósł 59,7%.

Tabela 3. Udział kobiet według zawodów

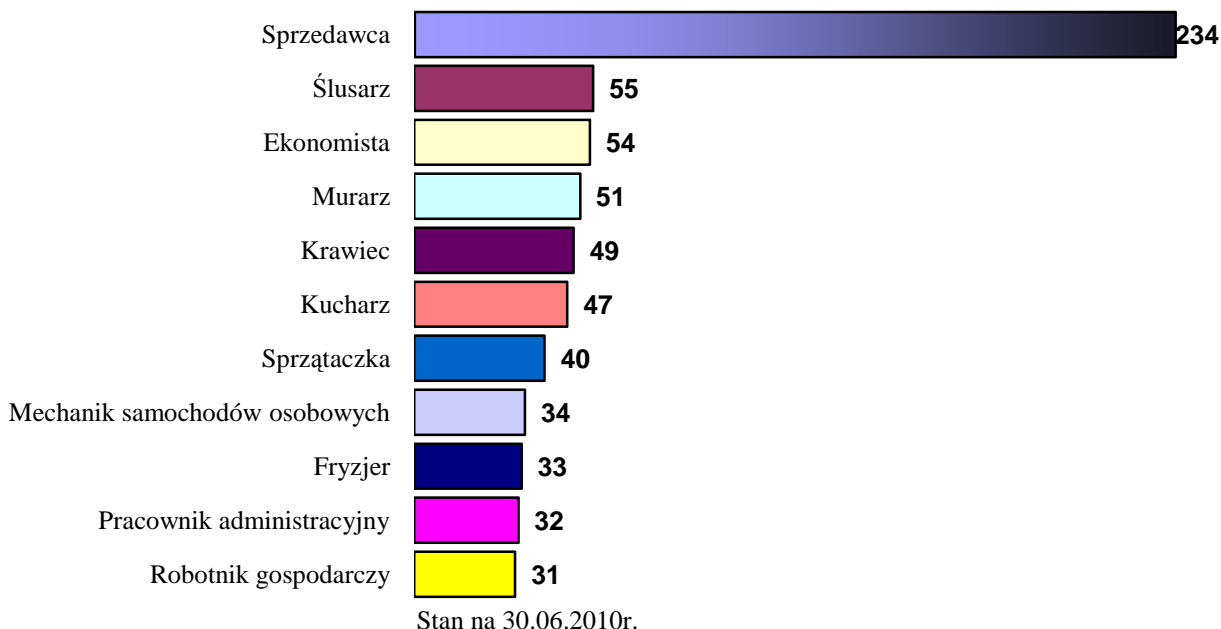
Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych		Udział kobiet
	ogółem	kobiety	
Szwaczka	68	67	98,5%
Księgowy [samodzielny]	68	66	97,1%
Sprzątaczk	117	113	96,6%
Krawiec	153	146	95,4%
Fryzjer	114	107	93,9%
Sprzedawca	839	722	86,1%
Pracownik biurowy	110	92	83,6%
Pracownik administracyjny	110	91	82,7%
Asystent ekonomiczny	85	70	82,4%
Kucharz	169	138	81,7%
Kelner	71	55	77,5%
Cukiernik	70	54	77,1%
Ekonomista	235	170	72,3%
Ogrodnik terenów zieleni	50	36	72,0%
Pedagog	52	37	71,2%
Bez zawodu	1336	797	59,7%
Ogółem	9102	4647	51,1%

Stan na 30.06.2010r.

2.4. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy było **770 osób** z terenu miasta Opola oraz **912 osób** z terenu powiatu opolskiego (stan w dniu 30.06.2010r.). Łącznie grupa ta stanowiła liczbę **1682 osób** (18,5% wobec ogółu). Należy więc baczniej przyjrzeć się zawodom, których udział w tej grupie jest znaczny.

Wykres 2. Zawody o najwyższym udziale wśród osób długotrwałe bezrobotnych

Zasadniczo dominującą pozycję zajmuje zawód sprzedawcy, gdyż aż 234 osoby legitymujące się tym zawodem pozostaje w rejestrze urzędu co najmniej od 12-tu miesięcy. Zawodem tym w przeważającej większości legitymowały się kobiety – 92%.

Ślusarze byli drugą co do wielkości grupą zawodową wśród osób długotrwałe bezrobotnych. Wśród 55 ślusarzy 40 osób (73%) zamieszkiwało na terenie powiatu opolskiego. W tym zawodzie w ostatnim okresie pracowała tylko jedna kobieta.

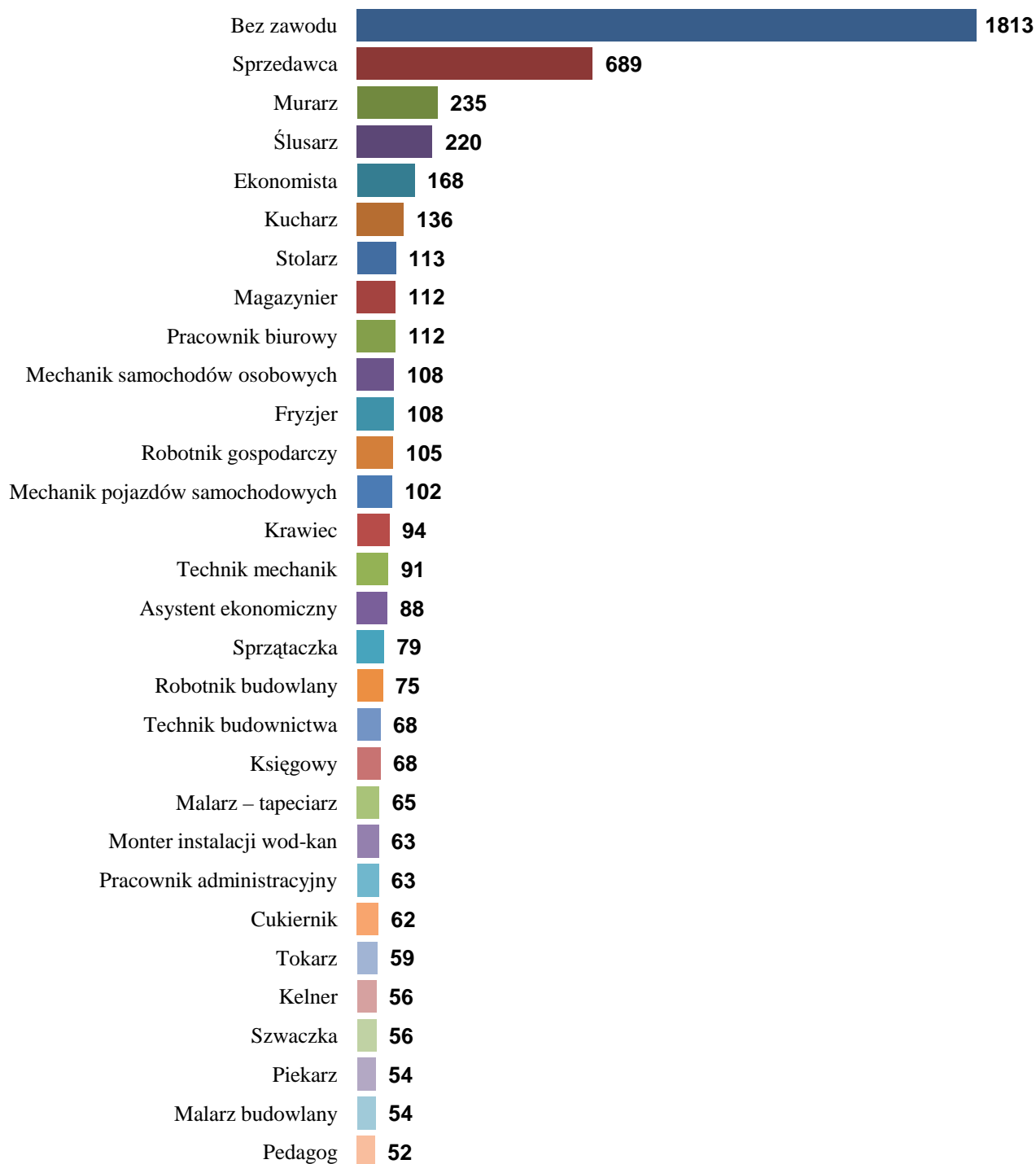
Zawód ekonomisty był bardziej popularny wśród osób zamieszkałych na terenie Opola, gdzie zameldowane były 33 osoby (61,1%) z tym zawodem. 16 mężczyzn legitymowało się doświadczeniem pracy w tym zawodzie.

Zawodem najsilniej reprezentowanym wśród mężczyzn był zawód murarza. Większość z nich (37 osób) zamieszkiwała na terenie powiatu opolskiego. Szczegóły ilustruje wykres 2.

2.5. Napływ bezrobotnych według zawodów

W I półroczu 2010 roku w tut. urzędzie zarejestrowano **8706 osób** bezrobotnych (4133 osoby z terenu miasta Opola), w tym wśród nich co piąta osoba (20,8%) nie posiadała żadnych kwalifikacji zawodowych. Analizując napływ osób bezrobotnych **według ostatniego wykonywanego zawodu** okazuje się, iż najczęściej zarejestrowanych zostało osób z zawodem sprzedawcy (689 osób), co stanowiło 7,9% wszystkich noworejestrowanych bezrobotnych. Fluktuacja bezrobotnych w tym zawodzie jest właśnie największa. Więcej informacji o ostatnich wykonywanych zawodach wśród noworejestrowanych osób bezrobotnych przedstawia wykres 3.

Wykres 3. Napływ bezrobotnych w I półroczu 2010r. według zawodów

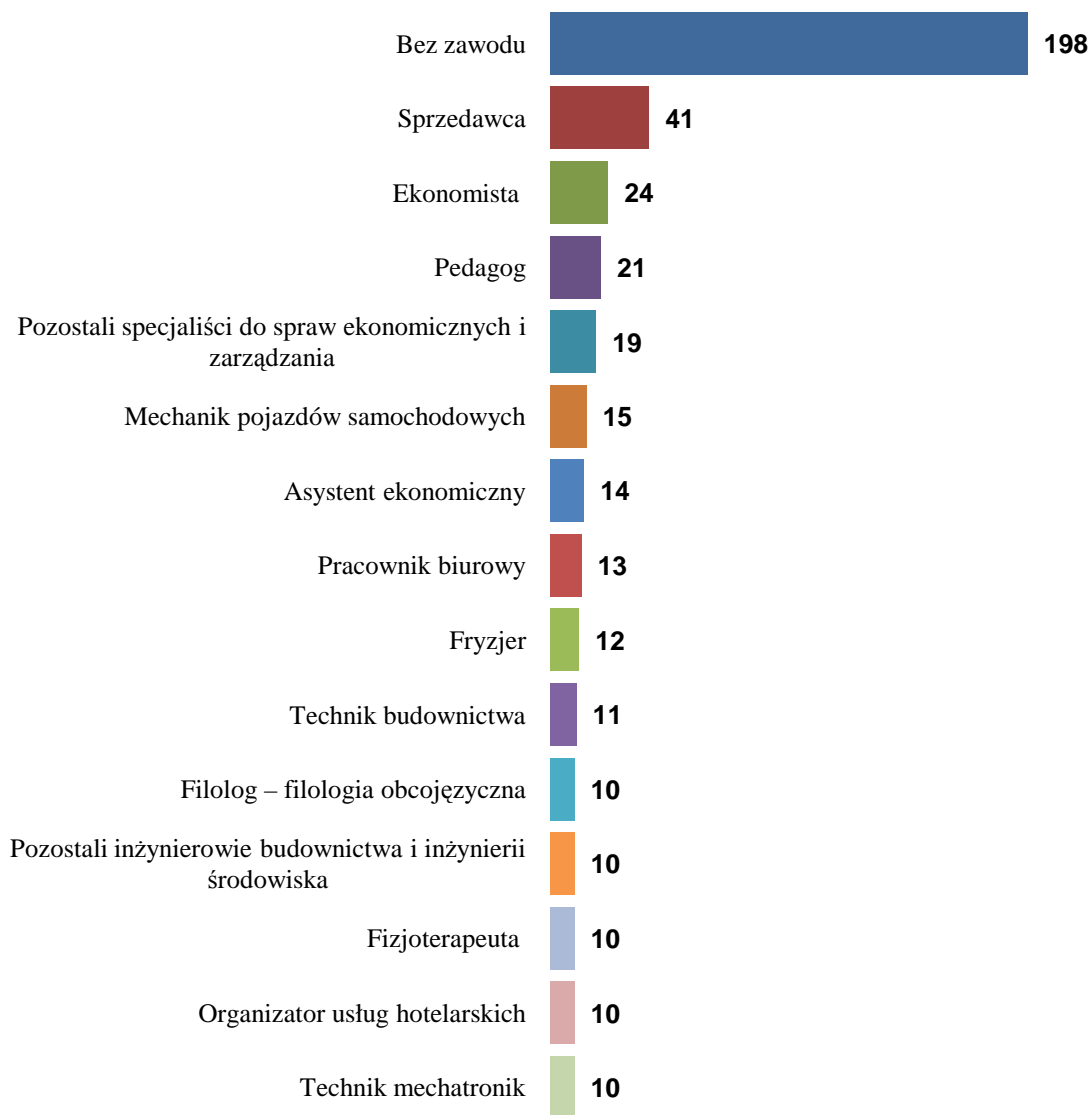

Stan na 30.06.2010r.

Napływ bezrobotnych absolwentów

W rozpatrywanym okresie w ogóle bezrobotnych zarejestrowano **776 osób** (379 osób z miasta Opola) które w okresie ostatnich 12 miesięcy ukończyły naukę. Rejestrowani absolwenci stanowili więc 8,9% ogółu osób rejestrowanych. Do rejestru bezrobotnych trafiały głównie kobiety – łącznie 453 (co stanowiło 58,4%). Ponad co czwarty z rejestrowanych absolwentów (198 osób) nie uzyskał żadnego zawodu. Wśród osób które otrzymały wykształcenie kierunkowe najczęściej rejestrowanych absolwentów szkół uzyskało zawód sprzedawcy (41 osób, w tym 32 kobiety), ekonomisty (24 osoby, w tym 20 kobiet) i pedagoga (21 osób, w tym 19 kobiet).

Wykres 4. Napływ bezrobotnych absolwentów w I półroczu 2010r. według zawodów

Stan na 30.06.2010r.

3. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

W I półroczu 2010r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zgłoszono wraz z subsydiowanymi ofertami zatrudnienia i stażami **5255** ofert pracy. Od pracodawców z terenu powiatu opolskiego przyjęto **2089** ofert, natomiast z terenu miasta Opola zgłoszono **3166** ofert. W tabeli 4 podano zawody, w których zgłoszono najwięcej ofert pracy.

Tabela 4. Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2010 roku

Nazwa zawodu	Powiat Opolski	Miasto Opole	Razem
Ogółem	2089	3166	5255
Robotnik gospodarczy	799	127	926
Pracownik biurowy	57	190	247
Robotnik budowlany	64	158	222
Sprzedawca	85	125	210
Sprzątaczką	63	140	203
Pracownik ochrony mienia i osób	88	68	156
Przedstawiciel handlowy	54	66	120
Kasjer handlowy	32	84	116
Pracownik administracyjny	25	55	80
Kierowca samochodu ciężarowego	32	45	77
Zbrojarz	15	62	77
Magazynier	8	67	75
Telefonistka	0	71	71
Murarz	33	35	68
Kucharz	15	44	59
Cieśla	25	33	58
Bufetowy	21	36	57
Księgowy	13	38	51
Fryzjer	19	28	47
Pomoc kuchenna	23	19	42
Kelner	14	27	41
Handlowiec	9	30	39
Kierowca samochodu osobowego	8	31	39
Krawiec	31	8	39
Doradca inwestycyjny	5	31	36
Sprzedawca na telefon	0	36	36
Brukarz	3	31	34
Pozostali spawacze i pokrewni	8	25	33
Woźny	14	18	32
Specjalista do spraw marketingu i handlu	7	24	31
Doradca personalny	0	30	30

Stan na 30.06.2010r.

Zestawienie powyższe ujmuje zgłoszenia miejsc stażowych i tym samym oznacza to że zapotrzebowanie na pracowników (szczególnie w zawodzie pracownika biurowego) istnieje, lecz nie przekłada się to na stałe miejsca pracy. Należy zwrócić także uwagę, na poszukiwany zawód robotnika gospodarczego, gdyż z reguły są to oferty prac społecznie użytecznych, a więc nie stanowiące zatrudnienia.

Zestawienia nie zawierają zgłoszeń wolnych miejsc pracy biurowej ogłaszanych w administracji publicznej, Biuletynie Służby Cywilnej oraz Biuletynie Informacji Publicznej pozostałych instytucji, stąd też duża grupa ofert pracy nie została ujęta i tym samym wskaźnik intensywności nie może być dokładnie określony.

Na podstawie tabeli 4 widać, iż pracodawcy z terenu powiatu opolskiego i miasta Opola poszukują przede wszystkim pracowników z branży budowlanej (murarzy, cieśli, robotników budowlanych, brukarzy, zbrojarzy), handlu (sprzedawców, kasjerów, przedstawicieli handlowych, handlowców, specjalistów ds. marketingu i handlu) i usług związanych z handlem bądź obsługą innych podmiotów (pracowników ochrony, kierowców, magazynierów, księgowych, doradców personalnych, specjalistów ds. marketingu i handlu czy sprzątaczek).

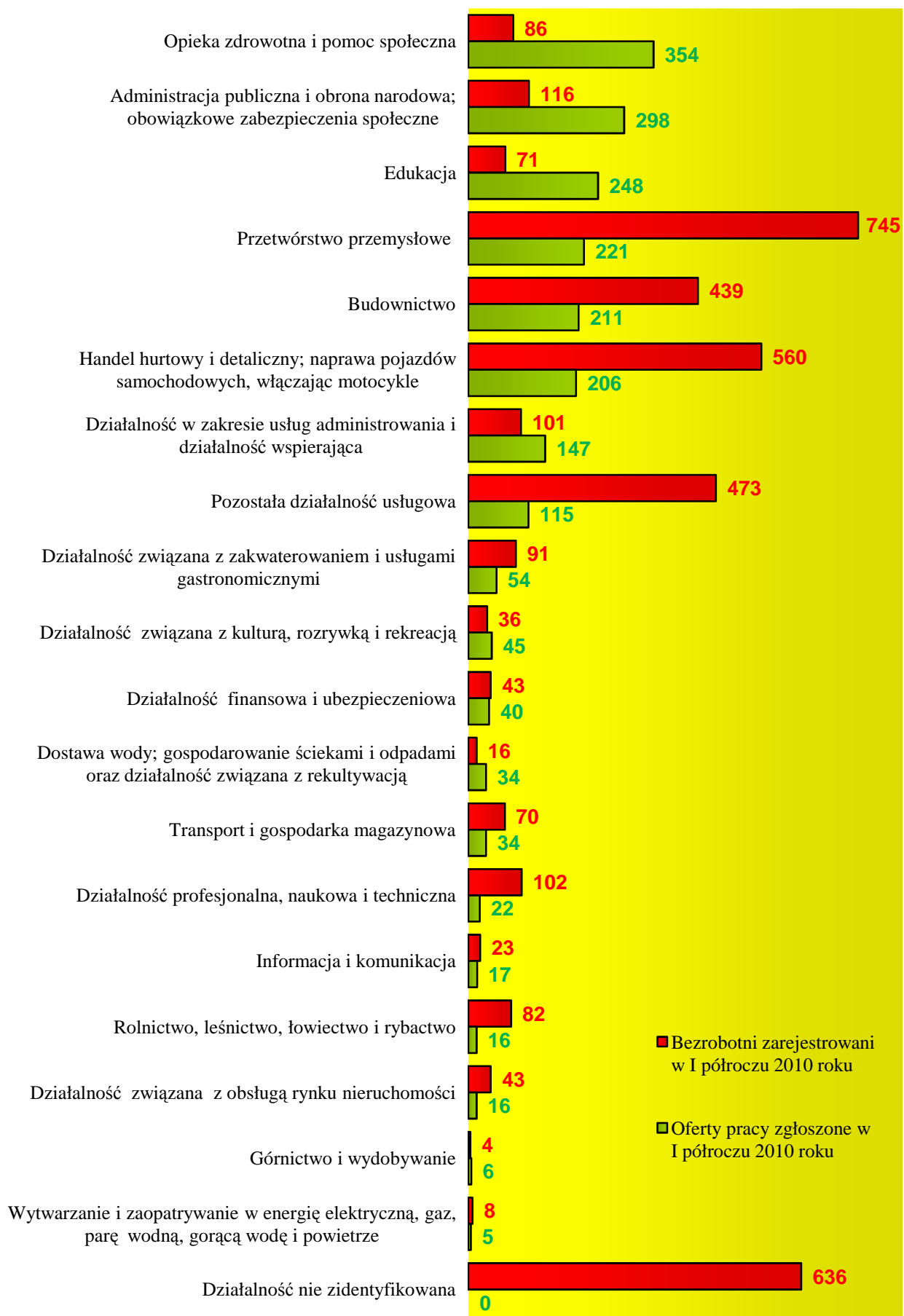
4. ANALIZA NAPŁYWU BEZROBOTNYCH ORAZ OFERT PRACY WEDŁUG KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI

Z wykresu 5 wynika, iż na przestrzeni I półrocza 2010 roku największy udział liczby osób bezrobotnych, zanotowano wśród osób poprzednio pracujących w przetwórstwie przemysłowym, handlu oraz sektorze pozostałej działalności usługowej. Dane statystyczne wskazują jednak, iż osoby te najczęściej podejmują dalsze zatrudnienie. Wśród osób tych branż występuje wysoka fluktuacja na rynku pracy.

Branżą o dużej fluktuacji wśród pracowników jest handel, gdzie pomimo napływu do ewidencji ponad 500 osób bezrobotnych z tej branży spora liczba osób podejmuje zatrudnienie, głównie we własnym zakresie. Oznacza to, że składane oferty pracy z branży handlowej dotyczą tych samych miejsc pracy a także tych samych pracodawców. Z uwagi na proponowane przez pracodawców branży handlowej warunki pracy i płacy, oferty te są mało atrakcyjne wśród wykwalifikowanych handlowców.

Na uwagę zasługuje fakt, iż pracodawcy pomimo trudności w zatrudnieniu pracowników proponują niskie wynagrodzenia a często wręcz wolą zatrudniać cudzoziemców. Często też miejscem pracy jest obszar całego kraju.

Wykres 5. Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD zarejestrowanych w I półroczu 2010r.

5. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

4.1. Zawody deficytowe

Przez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. W mieście Opolu zanotowano 223 zawody deficytowe, zaś w terenie powiatu opolskiego – 107 zawodów.

Aby analiza była miarodajna, skupiono się jedynie na zawodach wśród których wpływała minimum 1 oferta miesięcznie, oraz wskaźnik deficytu wyniósł co najmniej 1,1. Najwyższe wartości wskaźników deficytu dla dominujących zawodów ujęto w tabelach 5, 6.

Tabela 5. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w mieście Opolu

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2010r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu 2010 roku	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
Robotnik drogowy	3,7	0,0	MAX
Ankieter	3,3	0,0	MAX
Urzędnik podatkowy	3,2	0,0	MAX
Pozostali sprzedawcy i demonstratorzy	3,2	0,0	MAX
Instruktor tańca	2,7	0,0	MAX
Pozostali nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	2,7	0,0	MAX
Instruktor rekreacji ruchowej	2,7	0,0	MAX
Instruktor rytmiki	2,5	0,0	MAX
Kolporter	2,5	0,0	MAX
Nauczyciel przedmiotów zawodowych medycznych	2,0	0,0	MAX
Sprzedawca w stacji paliw	2,0	0,0	MAX
Logopeda	1,8	0,0	MAX
Lektor języka angielskiego	1,8	0,0	MAX
Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	1,8	0,0	MAX
Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	1,8	0,0	MAX
Nauczyciel instruktor	1,7	0,0	MAX
Specjalista do spraw kadr	1,7	0,0	MAX
Lektor	1,7	0,0	MAX
Kontroler rozliczeń pieniężnych	1,7	0,0	MAX
Operator urządzeń do produkcji mas bitumicznych	1,7	0,0	MAX
Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	1,3	0,0	MAX
Opiekun zwierząt domowych	1,2	0,0	MAX
Monter konstrukcji aluminiowych	1,2	0,0	MAX
Specjalista do spraw ubezpieczeń majątkowych i osobowych	1,0	0,0	MAX
Sprzedawca na telefon	6,0	0,2	36,0
Doradca inwestycyjny	5,2	0,2	31,0
Technik technologii żywności – przechowalnictwo chłodnicze i technologia mrożonej żywności	4,2	0,2	25,0
Operator koparek i zwałowarek	3,8	0,2	23,0
Agent ubezpieczeniowy	3,5	0,2	21,0
Zbrojarz	10,3	0,7	15,5

Brukarz	5,2	0,3	15,5
Doradca personalny	5,0	0,3	15,0
Specjalista zastosowań informatyki	2,0	0,2	12,0
Grafik komputerowy	1,5	0,2	9,0
Opiekun w domu pomocy społecznej	1,5	0,2	9,0
Hostessa	1,5	0,2	9,0
Pozostali spawacze i pokrewni	4,2	0,5	8,3
Monter żaluzji	1,3	0,2	8,0
Telefonistka	11,8	1,5	7,9
Pozostali kucharze	2,2	0,3	6,5
Monter/składacz okien	2,2	0,3	6,5
Robotnik budowlany	26,3	4,2	6,3
Kasjer handlowy	14,0	2,7	5,3
Pozostali ślusarze i pokrewni	1,5	0,3	4,5
Kierownik działu marketingu i sprzedaży	2,8	0,7	4,3
Pozostali agenci do spraw sprzedaży	2,8	0,7	4,3
Betoniarz zbrojarz	2,8	0,7	4,3
Programista	2,7	0,7	4,0
Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	1,3	0,3	4,0
Pozostali monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych	1,3	0,3	4,0
Mechanik samochodów ciężarowych	1,3	0,3	4,0
Sprzątaczką	23,3	6,2	3,8
Kierowca samochodu ciężarowego	7,5	2,0	3,8
Nauczyciel przedszkola	3,2	0,8	3,8
Pozostali monterzy elektroniki	1,8	0,5	3,7
Pozostali pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	4,0	1,2	3,4
Robotnik gospodarczy	21,2	6,3	3,3
Opiekunka środowiskowa	2,2	0,7	3,3
Przedstawiciel handlowy	11,0	3,7	3,0
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	2,3	0,8	2,8
Pracownik biurowy	31,7	11,7	2,7
Woźny	3,0	1,2	2,6
Cieśla	5,5	2,2	2,5
Pracownik ochrony mienia i osób	11,3	5,0	2,3
Asystent bankowości	1,5	0,7	2,3
Pracownik socjalny	1,2	0,5	2,3
Kierowca samochodu osobowego	5,2	2,3	2,2
Pomoc kuchenna	3,2	1,5	2,1
Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	1,7	0,8	2,0
Bufetowy	6,0	3,2	1,9
Recepcjonista	1,8	1,0	1,8
Portier	1,5	0,8	1,8
Opiekunka dziecięca	1,2	0,7	1,8
Rzeźnik wędliniarz	2,0	1,2	1,7
Technik farmaceutyczny	1,0	0,7	1,5
Specjalista administracji publicznej	3,3	2,3	1,4
Pozostali magazynierzy i pokrewni	1,7	1,3	1,3

Kosmetyczka	1,7	1,3	1,3
Pozostali pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	1,5	1,2	1,3
Pracownik administracyjny	9,2	7,5	1,2
Specjalista do spraw marketingu i handlu	4,0	3,3	1,2

Stan na 30.06.2010r.

W mieście Opolu największy wskaźnik intensywności deficytu zawodów wystąpił w zawodach związanych z branżą budowlaną i metalową (zbrojarz, monter konstrukcji aluminiowych, robotnik budowlany, operator koparek i zwałowarek, cieśla, brukarz, spawacz).

Wśród zawodów deficytowych najwyższą średniomiesięczną liczbą ofert pracy zanotowano w zawodzie pracownika biurowego, jednak zdecydowaną większość tych ofert stanowią propozycje stażu, co nie wiąże się z zatrudnieniem pracownika. Podobną sytuację zauważono w zawodzie robotnika gospodarczego – tu z kolei większość ofert stanowią propozycje prac społecznie użytecznych, które również nie dotyczą powierzenia stałej pracy.

Tabela 6. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w powiecie opolskim

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2010r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu 2010r.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
Telemarketer	2,3	0,0	MAX
Pozostałe pomoce i sprzątaczkę biurowe i hotelowe	1,8	0,0	MAX
Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej w budownictwie	1,3	0,0	MAX
Opiekunka dziecięca	1,3	0,0	MAX
Pozostali kelnerzy i pokrewni	1,0	0,0	MAX
Pozostali kowale, hartownicy i pokrewni	1,0	0,0	MAX
Kurier	2,2	0,2	13,0
Robotnik gospodarczy	133,2	11,2	11,9
Woźny	2,3	0,3	7,0
Pracownik ochrony mienia i osób	14,7	2,8	5,2
Przedstawiciel handlowy	9,0	2,2	4,2
Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	1,3	0,3	4,0
Pozostali spawacze i pokrewni	1,3	0,3	4,0
Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	1,0	0,3	3,0
Kasjer handlowy	5,3	1,8	2,9
Kierowca samochodu ciężarowego	5,3	2,2	2,5
Cieśla	4,2	1,7	2,5
Bufetowy [barman]	3,5	1,7	2,1
Nauczyciel przedszkola	1,2	0,7	1,8
Sprzątaczkę	10,5	7,0	1,5
Pracownik biurowy	9,5	7,0	1,4
Pracownik administracyjny	4,2	3,0	1,4
Zbrojarz	2,5	1,8	1,4
Robotnik budowlany	10,7	8,3	1,3
Pozostali operatorzy maszyn	2,5	2,2	1,2

Stan na 30.06.2010r.

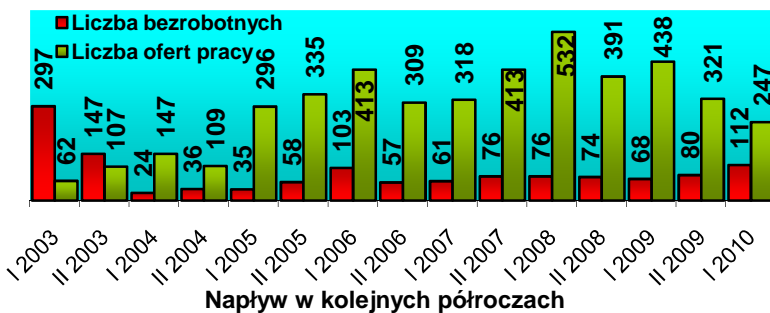
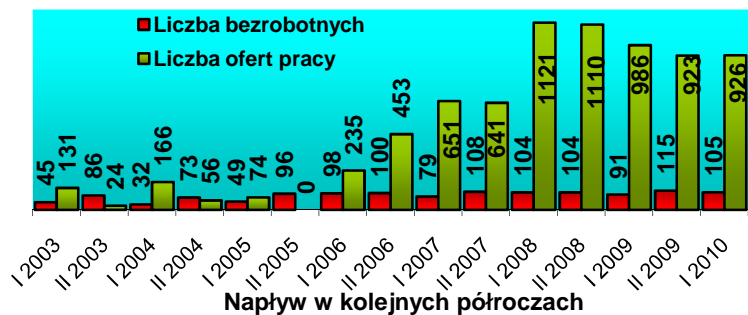
W terenie powiatu opolskiego występuje analogiczna sytuacja w zakresie zawodów deficytowych. Tu również spośród zawodów deficytowych o największej średniomiesięcznej liczbie ofert pracy występują zawody pracownika biurowego i robotnika gospodarczego; pierwszy z nich związany jest głównie z ofertami stażowymi, drugi – pracami społecznie użytecznymi.

4.2. Ocena płynności w zawodach deficytowych

Analizując dane z lat 2003-2010 możemy próbować obserwować tendencję zawodów deficytowych, co jest właśnie faktycznym sensem monitoringu zawodów. Choć pierwsze opracowania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych powstały dopiero w 2005r., to jednak dostępne są dane dot. liczby bezrobotnych i ofert pracy (wg zawodów) już od 2003r. Poniżej przedstawiono więc liczby rejestrowanych bezrobotnych oraz ofert pracy w latach 2003-2010 w konkretnych monitorowanych zawodach.

Najwięcej ofert pracy zgłoszono właśnie w zawodzie **robotnika gospodarczego**. Zawód ten ma więc stosunkowo duży deficyt na rynku pracy przy jednocześnie znaczących liczbach, szczególnie liczby wpływających ofert pracy ale i liczby rejestrujących się osób bezrobotnych. Należałoby zauważyć,

iż wiele ofert w tym zawodzie to oferty wykonywania prac społecznie użytecznych, których nie należy uważać za pełnoetatowe miejsca pracy. Wykres obok szczególnie akcentuje ten wpływ od 2006r. kiedy to właśnie wprowadzono tę formę aktywizacji bezrobotnych.

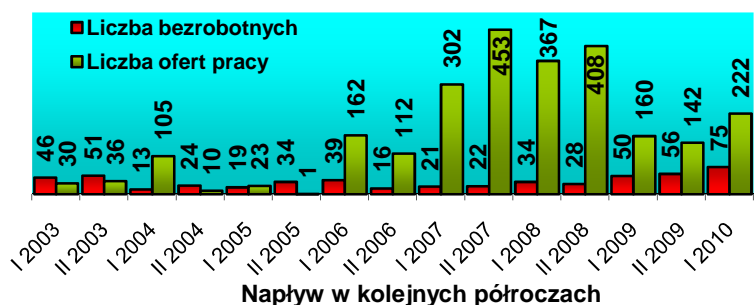

Podobną sytuację zauważamy wśród osób z zawodem **pracownika biurowego**. Tam liczba ofert również znacznie przewyższa podaż osób z tym zawodem wśród osób bezrobotnych, jednak znaczna liczba zgłoszonych ofert pracy to oferty stażu, które dostępne są jedynie dla wybranej kategorii bezrobotnych.

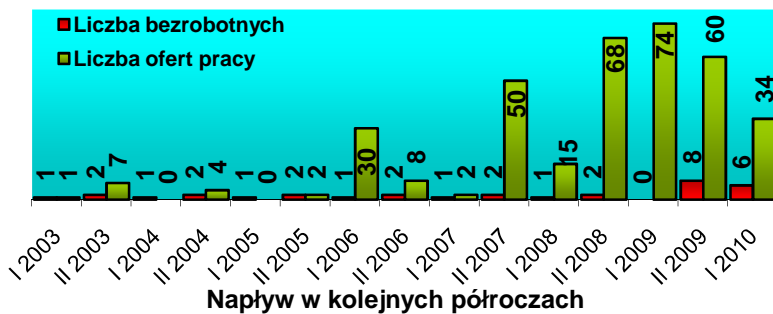
Widoczne jest jednak, iż tą formą aktywizacji bezrobotnych pracodawcy istotnie zaczęli się interesować dopiero od 2005r. Powoli widocznym się jednak staje stały wzrost liczby bezrobotnych z tym zawodem przy malejącej liczbie ofert pracy. Możliwe jest więc zrównoważenie tej dysproporcji, jednak nie należy się tego spodziewać zbyt szybko.

W latach 2006-2008 zauważalny był w kraju znaczny rozkwit budownictwa co wiąże się ze zwiększonym zapotrzebowaniem rynku pracy na osoby posiadające zawody niezbędne przy poszczególnych etapach wznoszenia konstrukcji i budynków oraz prac wykończeniowych w budownictwie.

Choć wiele ofert dotyczy zawodów wymagających konkretnych kwalifikacji, to jednak najwięcej ofert pracy w tej branży dotyczyło właśnie niewykwalifikowanych **robotników budowlanych**.

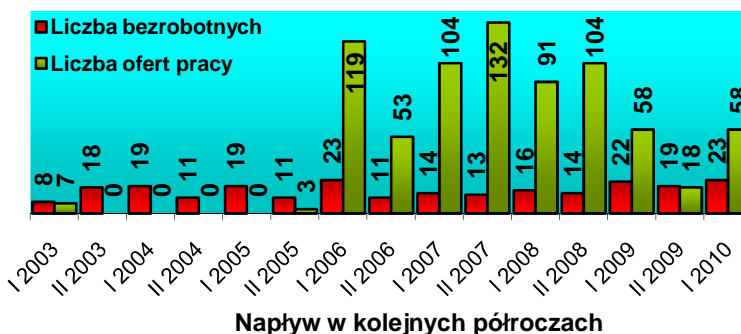
Liczba ofert w tym zawodzie była wysoka (szczególnie w latach 2006-2007) przy wciąż niskiej podaży, jednak od 2006r, zauważamy także wzrost napływu osób bezrobotnych w tym zawodzie.

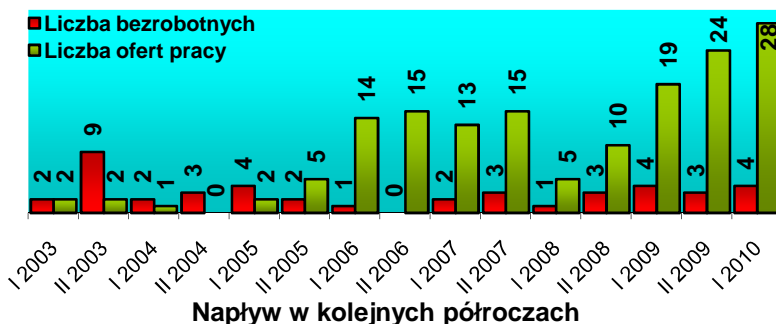
Dużym problemem jest także realizacja ofert pracy w zawodzie **brukarza**. Liczba napływających ofert pracy, pomimo nierównomiernych wahań, jest wciąż o wiele wyższa, a znikomy napływ bezrobotnych z tymże zawodem zupełnie nie pokrywa zapotrzebowania pracodawców.

Szacuje się, iż dysproporcje między zapotrzebowaniem pracodawców na wykwalifikowanych pracowników w tym zawodzie a ich podażą, nie zrównoważą się.

Podobnie od 4 lat dużym wskaźnikiem deficytu odznaczał się zawód **cieśli**. W latach 2006-2008 nastąpiła duża dysproporcja podaży-popytu, gdyż mała, stabilna liczba bezrobotnych z tym zawodem nie jest w stanie zaspokoić dużego popytu na ich kwalifikacje. Liczba bezrobotnych z zawodem cieśli wciąż jednak rośnie.

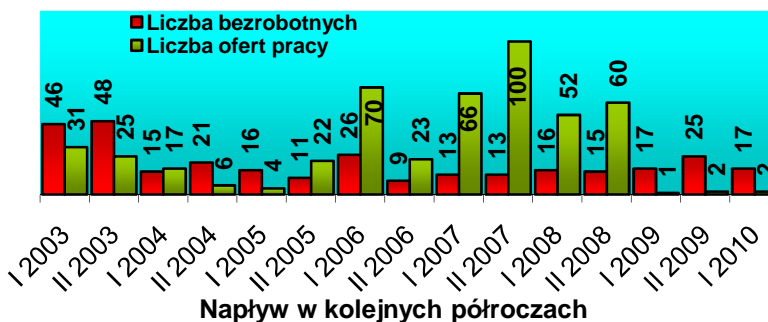

W zawodzie **operatora koparek i zwałowarek** wciąż brak stabilizacji podaży-popytowej na wykwalifikowanych pracowników, gdyż wciąż zbyt mało pozostaje ich w rejestrze tut. urzędu, by móc zrównoważyć popyt na ich kwalifikacje zgłaszany przez pracodawców. Tu również możemy

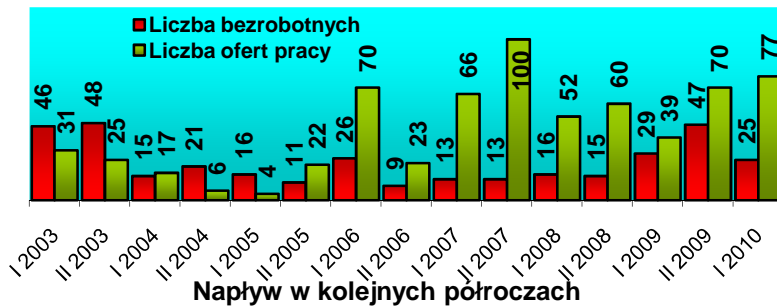

odczuć wzrost zapotrzebowania od 2006r. wynikający z nowych inwestycji, co prawdopodobnie ma swe wyjaśnienie w wejściu polski do UE.

Lawinowy wzrost wpływających ofert pracy, obserwowany w latach 2006-2008, dla osób z zawodem **spawacza** (ręcznego gazowego) został w 2009r. wyraźnie zahamowany. Ciekawym jest, iż choć w 2010r. wpłynęły jedynie 2 oferty pracy dla osób z tym zawodem, to wpłynęło także 17 ofert pracy w zawodzie „pozostali spawacze i pokrewni” (a pół roku wcześniej 255 ofert), więc można uznać, iż zapotrzebowanie na spawaczy nie maleje. Rosnąca liczba rejestrujących się osób z zawodem spawacza wskazuje jednak, iż coraz więcej osób szuka pracy w tym zawodzie, a

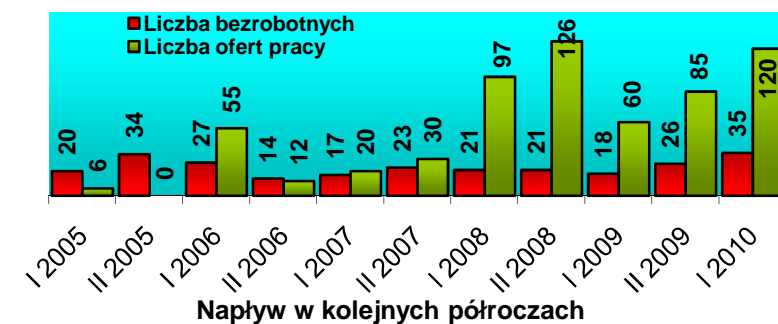
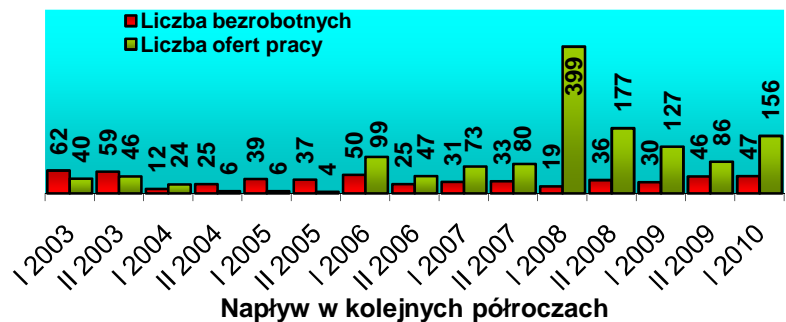
jednocześnie zainteresowanie szkoleniami podnoszącymi kwalifikacje w tym zawodzie jest bardzo duże.

Zmiana dysproporcji podaży-popytu widoczna jest również w zawodzie **kierowcy samochodu ciężarowego**. O ile jeszcze w 2003r. był to zawód nadwyżkowy, to jednak po umiarkowanej stabilizacji w 2004r, od II półrocza 2005 widoczny był wzrost

zapotrzebowania na osoby posiadające kwalifikacje do pracy w tym zawodzie. Wzrost liczby ofert od 2005r. ewidentnie świadczył o wzroście gospodarczym, ukierunkowanym tu na handel i transport. Spadek liczby ofert w latach 2008-2009 świadczy być może o stabilizacji popytu oraz o skutkach kryzysu, zjawisko to będzie nadal obserwowane. W celu zrównoważenia popytu, tutaj urząd prowadził szkolenia dające bezrobotnym uprawnienia kierowania pojazdami ciężarowymi. Podobna sytuacja dotyczy kierowców kategorii D.

Deficytowym (od 2006r.) pozostaje także zawód **pracownika ochrony mienia i osób**. Dużego zapotrzebowania na pracowników nie jest w stanie zrównoważyć podaż wynikająca z napływu bezrobotnych oraz absolwentów. Trudno jest zrównoważyć tę dysproporcję, gdyż pracodawcy często poszukują licencjonowanych pracowników ochrony osób i mienia, podczas gdy niewiele z rejestrujących się osób taką licencję posiada.

Od 2006r. deficytowym jest również zawód **przedstawiciela handlowego**. Zapotrzebowanie na osoby z takimi kwalifikacjami wciąż rośnie, jednak trudno zrównoważyć popyt, bowiem do wykonywania pracy przedstawiciela handlowego wymagane są specyficzne predyspozycje, z kolei często

odmienne dla różnych branż. Duża liczba napływających ofert pracy może świadczyć o intensywniejszym poszukiwaniu wśród pracodawców nowych rynków sprzedaży, być może właśnie w związku z kryzysem ekonomicznym.

4.3. Zawody nadwyżkowe

Przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który na rynku pracy występuje mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. W Opolu zanotowano 452 zawody nadwyżkowe, zaś na terenie powiatu opolskiego – 504 zawody. W tabelach 7, 8 ujęto dominujące zawody nadwyżkowe, w których średniomiesięczna liczba rejestrowanych bezrobotnych wynosiła co najmniej 2 osoby przy jednoczesnym wskaźniku nadwyżki niższym niż 0,9.

Tabela 7. Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w mieście Opolu

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2010r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu 2010r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
Ekonomista	0,7	19,5	0,0
Technik budownictwa	0,2	5,8	0,0
Asystent ekonomiczny	0,2	6,2	0,0
Technik mechanik	0,2	10,0	0,0
Bez zawodu	0,0	153,5	0,0
Chemik	0,0	2,0	0,0
Pedagog	0,0	5,0	0,0
Politolog	0,0	2,3	0,0
Filolog – filologia obcojęzyczna	0,0	3,5	0,0
Ogrodnik terenów zieleni	0,0	2,8	0,0
Stolarz budowlany	0,0	2,0	0,0
Malarz budowlany	0,0	2,8	0,0
Pozostali mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń	0,0	2,5	0,0
Robotnik magazynowy	0,0	2,0	0,0
Mechanik samochodów osobowych	1,2	9,5	0,1
Szwaczka	0,7	4,8	0,1
Piekarz	0,5	4,3	0,1
Organizator usług gastronomicznych	0,3	2,3	0,1
Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej gdzie indziej niesklasyfikowany	0,3	2,5	0,1
Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	0,3	2,5	0,1
Elektromonter zakładowy	0,2	2,0	0,1
Blacharz samochodowy	0,2	2,2	0,1
Pielęgniarka	0,2	2,7	0,1
Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,2	2,7	0,1
Pozostali inżynierowie budownictwa i inżynierii środowiska	0,2	3,2	0,1
Krawiec	1,3	5,5	0,2
Stolarz	0,8	3,5	0,2
Cukiernik	0,8	4,2	0,2
Technik elektronik	0,7	2,8	0,2
Malarz – tapeciarski	0,5	3,3	0,2
Nauczyciel języka obcego	0,3	2,0	0,2
Ślusarz	4,0	13,2	0,3
Mechanik pojazdów samochodowych	1,5	4,5	0,3
Kucharz małej gastronomii	0,8	2,7	0,3
Tokarz	0,8	3,0	0,3
Sprzedawca	20,8	57,8	0,4
Technik elektryk	0,8	2,2	0,4
Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	0,8	2,3	0,4
Murarz	5,8	10,3	0,6
Fryzjer	4,7	7,3	0,6

Kucharz	7,3	10,8	0,7
Kelner	4,5	6,0	0,8

Stan na 30.06.2010r.

Na podstawie tabeli 7 widać, iż w mieście Opolu największe trudności w znalezieniu pracy mają osoby posiadające zawód ekonomisty, technika mechanika, ślusarza, mechanika samochodów osobowych, sprzedawcy, murarza, kucharza, technika budownictwa, pedagoga, asystenta ekonomicznego czy krawca. Przeciętnie średnio aż 154 osoby w ciągu miesiąca rejestrowały się nie posiadając żadnego zawodu!

Tabela 8. Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w powiecie opolskim

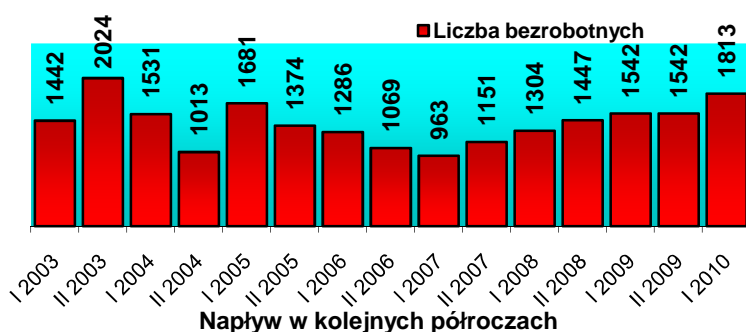
Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2010r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu 2010r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
Ślusarz	0,8	23,5	0,0
Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	0,3	8,2	0,0
Technik elektryk	0,2	3,7	0,0
Tokarz	0,2	6,8	0,0
Ekonomista	0,2	8,5	0,0
Bez zawodu	0,0	148,7	0,0
Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0	3,2	0,0
Pedagog	0,0	3,7	0,0
Technik rolnik	0,0	2,0	0,0
Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0,0	3,0	0,0
Asystent ekonomiczny	0,0	8,5	0,0
Organizator agrobiznesu	0,0	2,0	0,0
Betoniarz	0,0	2,2	0,0
Malarz – tapingier	0,0	7,5	0,0
Cukiernik	0,0	6,2	0,0
Piekarz	0,0	4,7	0,0
Dziewiarz	0,0	2,2	0,0
Szwaczka	0,0	4,5	0,0
Kierowca ciągnika rolniczego	0,0	2,0	0,0
Pakowacz	0,0	2,8	0,0
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	0,0	6,8	0,0
Mechanik pojazdów samochodowych	1,2	12,5	0,1
Technik mechanik	0,7	5,2	0,1
Błacharz samochodowy	0,7	5,3	0,1
Mechanik samochodów osobowych	0,5	8,5	0,1
Rzeźnik wędliniarz	0,3	2,3	0,1
Kucharz małej gastronomii	0,3	2,8	0,1
Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,3	3,0	0,1
Robotnik leśny	0,3	3,5	0,1
Lakiernik samochodowy	0,3	5,3	0,1
Technik budownictwa	0,3	5,5	0,1
Malarz budowlany	0,3	6,2	0,1

Drwal	0,2	2,0	0,1
Pozostali monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych	0,2	2,3	0,1
Pielęgniarka	0,2	2,5	0,1
Technik leśnik	0,2	2,5	0,1
Technik ochrony środowiska	0,2	2,8	0,1
Sprzedawca	14,2	57,0	0,2
Murarz	5,5	28,8	0,2
Stolarz	2,8	15,3	0,2
Kucharz	2,5	11,8	0,2
Magazynier	1,3	6,8	0,2
Pozostali fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni	0,5	2,3	0,2
Ogrodnik terenów zieleni	0,5	2,5	0,2
Fryzjer	3,2	10,7	0,3
Elektromonter zakładowy	1,3	5,2	0,3
Technik elektronik	0,7	2,0	0,3
Księgowy	2,2	4,8	0,4
Kierowca samochodu osobowego	1,3	3,0	0,4
Specjalista do spraw marketingu i handlu	1,2	3,3	0,4
Kosmetyczka	0,8	2,2	0,4
Krawiec	5,2	10,2	0,5
Elektromonter instalacji elektrycznych	1,5	3,0	0,5
Dekarz	1,3	2,5	0,5
Handlowiec	1,5	2,7	0,6
Kelner	2,3	3,3	0,7
Pomoc kuchenna	3,8	5,0	0,8

Stan na 30.06.2010r.

Według zestawienia zawartego w tabeli 8 wynika, iż z terenu powiatu opolskiego średniomiesięcznie aż ponad 149 osób rejestrujących się nie posiada żadnych kwalifikacji zawodowych. Są to często osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, gimnazjalnym lub też najczęściej podstawowym, dotąd nie pracujące. Dla tych osób nie odnotowano żadnego zgłoszenia odpowiedniego wolnego miejsca pracy.

4.4. Ocena płynności w zawodach nadwyżkowych

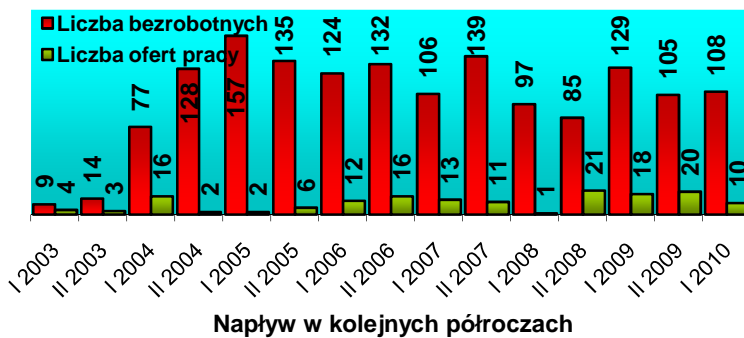
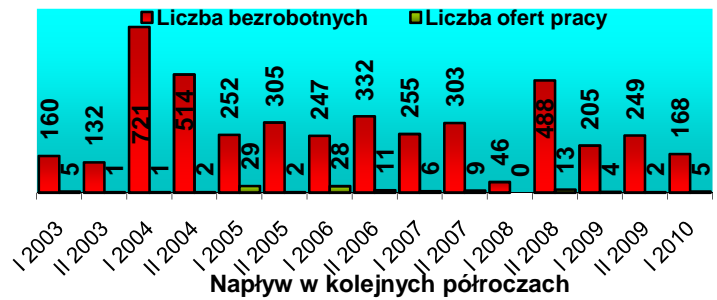

Zdecydowanie największy wskaźnik nadwyżki zawodów notowany jest w grupie osób bezrobotnych **nie posiadających żadnego zawodu**. Przyczyna jest prosta - brak ofert pracy dla osób nie posiadających żadnego zawodu, podczas gdy jednocześnie wiele osób bezrobotnych posiada jedynie podstawowe wykształcenie (bądź

średnie ogólnokształcące), więc nie posiada kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu. Dodatkowo liczba rejestrujących się osób bez kwalifikacji zawodowych od 4 lat wzrasta. Powodem tego może być napływ do rejestru bezrobotnych absolwentów liceów ogólnokształcących czy też osób poprzednio pracujących, którym jednak ze względu na krótki okres wykonywanej pracy i nie

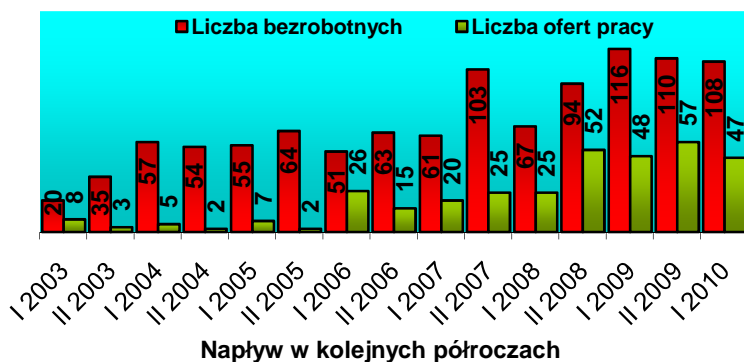
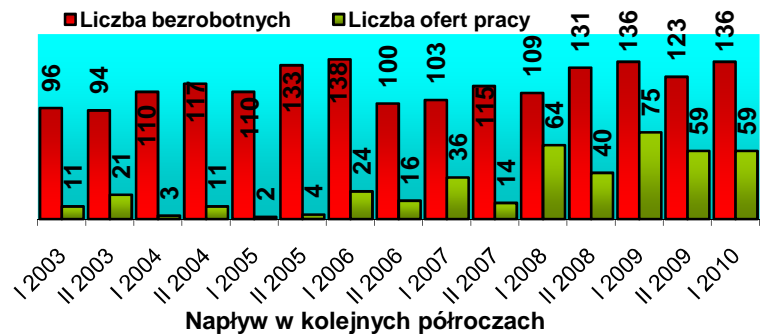
dający (rozumianego zgodnie z ustawą) doświadczenia zawodowego, nie przypisano właściwego zawodu.

Równie niekorzystnym jest brak równowagi podaży-popytowej na osoby z zawodem **ekonomisty**. Bezrobotni z tym zawodem (ok. 20% to absolwenci) stanowią wciąż zbyt dużą podaż na rynku pracy w zderzeniu z popytem wynikających z ofert wolnych miejsc zatrudnienia.

Rozwój usług branży motoryzacyjnej również nie jest jeszcze w stanie zrównoważyć co najmniej dziesięciokrotnej przewagi liczby osób bezrobotnych posiadających zawód **mechanika samochodów osobowych**. Obserwując dynamikę zmian, brak jednak nadziei na szybkie zrównoważenie popytu z podażą.

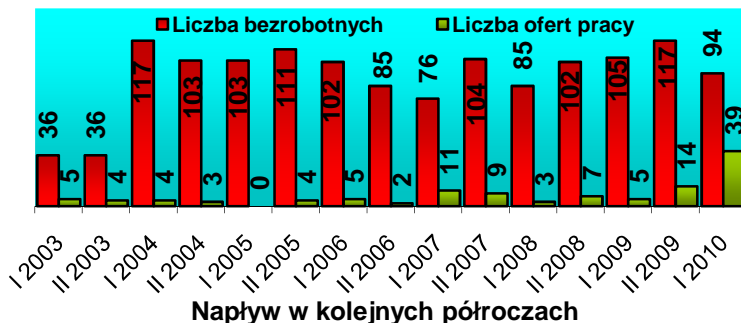
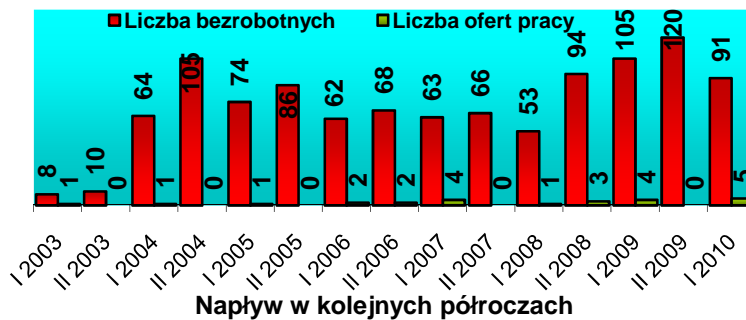
Z danych urzędu wynika, iż wciąż wyraźnie wysokim wskaźnikiem nadwyżkowości charakteryzuje się zawód **kucharza**, gdzie stale, co najmniej dwukrotnie, przeważa liczba zarejestrowanych bezrobotnych z tym zawodem nad napływającymi ofertami pracy. Z drugiej strony, pracodawcy borykają się z dużymi trudnościami ze znalezieniem doświadczonego, wykwalifikowanego kucharza.

Zawodem nadwyżkowym objętym szerszym monitoringiem jest również zawód **fryzjera**. Liczba bezrobotnych w tym zawodzie utrzymuje się na relatywnie wysokim poziomie wykazując niestety ciągłą, powolną tendencję wzrostu. Większość osób bezrobotnych zarejestrowanych z tym zawodem zamieszkuje na terenie powiatu opolskiego, przy czym jednak

więcej ofert pracy składają pracodawcy z miasta Opola. Jednak podkreślić należy, iż liczba ofert pracy dla fryzjerów od 2006r. także powoli wzrasta.

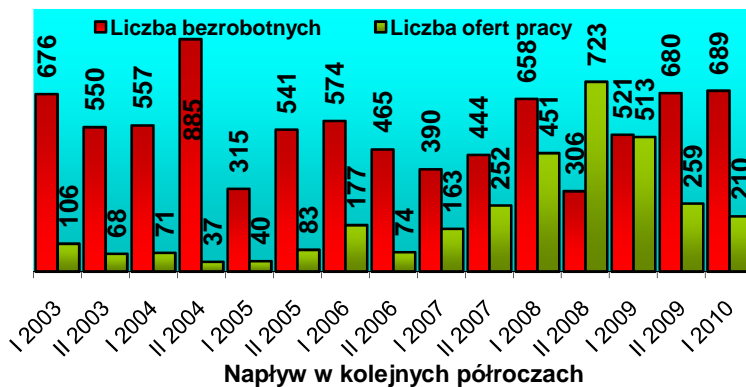
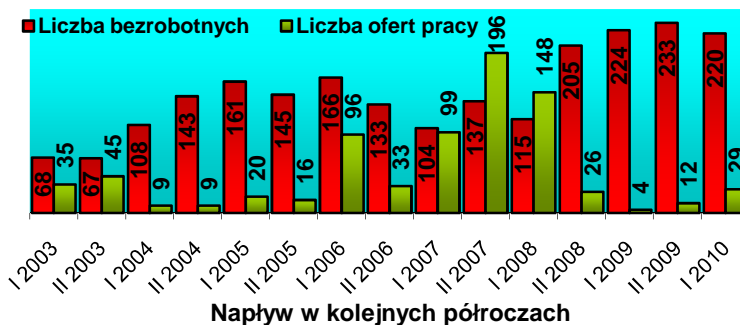
Bardzo duża nadwyżkę podaży nad popytem zanotowano w zawodzie **technika mechanika**. Wciąż wysoka liczba bezrobotnych z tym zawodem wynika generalnie z dużej liczby absolwentów szkół kształcących w tym zawodzie. Osoby te mają jednak bardzo małe szanse na otrzymanie oferty pracy zgodnej z wyuczonym zawodem. Z wykresu obok wywnioskować można, iż zawód ten jeszcze długo pozostanie nadwyżkowym.

Nadwyżka wciąż występuje także w relacjach podaży-popytu na kwalifikacje w zawodzie **krawca**. Optymizmu dostarczają jedynie najnowsze dane, mówiące o mniejszej niż przeciętnej liczbie osób z zawodem krawca rejestrujących się jako osoby bezrobotne, przy jednoczesnym większym napływie ofert pracy

dla osób z tym zawodem. Czas jednak pokaże czy zjawisko to ma charakter chwilowy, czy też jest początkiem tendencji zmierzającej do zrównoważenia się relacji podaży-popytowej na pracowników z tym zawodem.

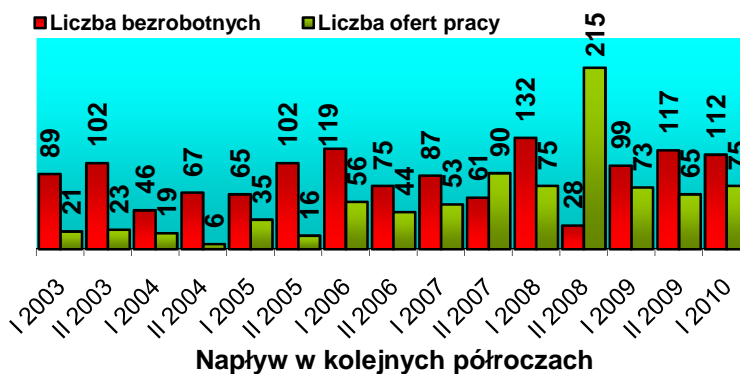
Kryzys gospodarczy w przemyśle od 3 lat spowodował wyraźną nadwyżkę notowaną w zawodzie **ślusarza**. Po wzroście liczby ofert pracy w latach 2006-2008, od połowy drugiego półrocza 2008r. widać drastyczny spadek napływających ofert pracy wobec liczby rejestrujących się bezrobotnych, co niniejszym kwalifikuje niniejszym zawód ślusarza do grupy zawodów nadwyżkowych.

Zawodem, którego nadwyżki nie udało się także zrównoważyć jest zawód **sprzedawcy**, pomimo iż w II półroczu 2008r. był on zawodem deficytowym. Liczba zgłaszanych ofert pracy w tym zawodzie rosła od 2005r. przy jednoczesnym spadku rejestrujących się bezrobotnych z tym zawodem. Pytanie o tendencję podaży-popytową w

przyszłości pozostaje jednak trudne do odpowiedzi. Jednocześnie zauważyć należy, iż liczba bezrobotnych z zawodem sprzedawcy rozkłada się równomiernie w obu powiatach, to jednak z miasta Opolą spływa większość ofert.

Magazynierzy stanowią ostatnią wymienioną grupę osób bezrobotnych wśród monitorowanych zawodów nadwyżkowych. Choć zawód ten od początku obserwacji był zawodem nadwyżkowym, to jednak w latach 2007-2009 był on naprzemiennie zawodem deficytowym i nadwyżkowym. Większość bezrobotnych z tym zawodem mieszka w mieście Opolu, jednak oferty pracy spływają w podobnym udziale w obu powiatach. Wzrost liczby tych ofert pracy świadczy generalnie o stabilnym poziomie koniunktury w handlu (głównie hurtowym) i transporcie, jednak obserwacje monitoringu świadczą o braku równowagi podaży-popytu w tym zawodzie.

W powiecie opolskim w 2010r.:

- W 417 zawodach, ujętych w Klasyfikacji Zawodów i Specjalności, nie zgłoszono żadnych ofert pracy.
- 504 zawody były zawodami **nadwyżkowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował mniejszą liczbą ofert pracy niż wynosiła liczba osób bezrobotnych pozostających w ewidencji. Największą liczbą osób wśród zawodów nadwyżkowych wyróżniły się zawody:
 - sprzedawca,
 - murarz,
 - ślusarz,
 - stolarz,
 - mechanik pojazdów samochodowych,
 - kucharz,
 - fryzjer,
 - krawiec,
 - ekonomista,
 - mechanik samochodów osobowych,
 - tokarz,
 - malarz-tapeciarz.
- 107 zawodów było zawodami **deficytowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował większą liczbą oferty pracy w danym zawodzie niż wynosiła liczba osób pozostających w ewidencji osób bezrobotnych. Większość z nich wymieniono w tabeli 6. Dominującymi zawodami deficytowymi były:
 - robotnik gospodarczy,
 - pracownik ochrony osób i mienia,
 - robotnik budowlany,
 - sprzątaczką,
 - pracownik biurowy,
 - przedstawiciel handlowy,
 - kierowca samochodu ciężarowego,
 - kasjer handlowy,
 - pracownik administracyjny,
 - cieśla,
 - bufetowy,
 - zbrojarz,
 - pakowacz.
- 29 zawodów było zawodami **zrównoważonymi**, czyli popyt na pracowników o danym zawodzie był równy podaży, m.in.:
 - sekretarka,
 - grafik komputerowy,
 - recepcjonista,
 - technik ogrodnik.
- W 67 zawodach zgłoszono oferty pracy jednak w ewidencji urzędu nie figurowały osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania takiego zawodu, m.in.:
 - telemarketer,
 - opiekunka dziecięca,
 - opiekunka domowa,
 - bibliotekarz,
 - kasjer bankowy,
 - szklarz.

W mieście Opolu w 2010r.:

- W 368 zawodach nie zgłoszono żadnych ofert pracy.
- 452 zawody były zawodami **nadwyżkowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował mniejszą liczbą ofert pracy niż liczba osób bezrobotnych pozostających w ewidencji, m.in.:
 - sprzedawca,
 - ekonomista,
 - ślusarz,
 - kucharz,
 - technik mechanik,
 - mechanik samochodów osobowych,
 - fryzjer,
 - technik ekonomista,
 - kelner,
 - technik budownictwa,
 - krawiec,
 - pedagog,
 - szwaczka,
 - mechanik pojazdów samochodowych,
 - piekarz.
- 223 zawody było zawodami **deficytowymi**. Większość z nich wymieniono w tabeli 5. Dominującymi zawodami deficytowymi były:
 - pracownik biurowy,
 - robotnik budowlany,
 - sprzątaczką,
 - robotnik gospodarczy,
 - kasjer handlowy,
 - telefonistka,
 - pracownik ochrony osób i mienia,
 - przedstawiciel handlowy,
 - zbrojarz,
 - pracownik administracyjny,
 - kierowca samochodu ciężarowego,
 - bufetowy (barman),
 - cieśla,
 - doradca inwestycyjny,
 - brukarz.
- 35 zawodów było zawodami **zrównoważonymi** m.in.:
 - fizjoterapeuta,
 - handlowiec,
 - magazynier,
 - księgowy.
- w 130 zawodach zgłoszono oferty pracy jednak w ewidencji urzędu nie figurowały osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania pracy w zawodzie m.in.:
 - robotnik drogowy,
 - ankieter,
 - urzędnik podatkowy,
 - logopeda,
 - instruktor tańca.

6. WNIOSKI

Głównym celem badania zawodów nadwyżkowych i deficytowych było stworzenie ich rankingów, które stanowią narzędzie dla monitoringu, czyli procesu systematycznego śledzenia zjawisk zachodzących na rynku pracy. Monitoring pozwala na formułowanie ocen i wniosków dla systemu kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych i służy lepszemu dopasowaniu kwalifikacji osób poszukujących pracy do oczekiwań pracodawców.

Rok 2009 był rokiem w którym zanotowano duży wzrost bezrobocia spowodowany kryzysem gospodarczym. Wiązało się to także z likwidacją podmiotów gospodarczych oraz redukcją zatrudnienia. I półrocze 2010r. niestety oznacza kontynuację tego niepokojącego trendu. Osobami bezrobotnymi stało się wiele pracowników zwalnianych z przyczyn ekonomicznych i to zarówno od pracodawców obszaru obsługiwane przez tut. urząd jak i osób powracających z zagranicy. W ewidencji byli też cudzoziemcy, którzy tracąc zatrudnienie poza granicami Polski, nabyli prawo do zasiłku w krajach UE.

Faktem jest również spadek napływu ofert pracy. W I półroczu 2010r. do tut. urzędu wpłynęło o 350 ofert pracy mniej niż w analogicznym okresie 2009r. roku i o ponad 2700 ofert pracy mniej niż w I półroczu 2008r. Niski jest wciąż odsetek wyłączeń z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia pracy. Obserwuje się duże zainteresowanie podjęciem stażu – w I półroczu 2010r. aktywizowano w ten sposób ponad 1000 osób. Ponad 900 osób bezrobotnych uczestniczyło w tym okresie w szkoleniach a ponad 700 osób bezrobotnych w pracach społecznie użytecznych. Są to jednak aktywne formy pomocy bezrobotnym. Z kolei z powodu podjęcia pracy została wyłączona tylko co trzecia osoba (w tym 13% z nich skorzystało z subsydiowanych przez urząd form zatrudnienia).

W I półroczu 2010r. rosła liczba (blisko o 500 osób) i udział (o 3,9%) osób długotrwale bezrobotnych. O 223 osoby wzrosła też liczba osób po 50 roku życia (ich udział wzrósł o 1,5%). Nadal rosła też liczba osób zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (o 70 osób, tj. o 0,9%).

Wnioski wypływające z analizy pozwalają stwierdzić, że rynek pracy charakteryzuje się głęboką nierównowagą. Nadmiar poszukujących pracy występuje w większości zawodów i specjalności. Wzrost zapotrzebowania na pracowników w nowych zawodach i specjalnościach nie nadąża za rosnącym napływem bezrobotnych z zawodów tracących rację bytu. Procesy zachodzące w życiu społecznym i gospodarczym powodują zmiany na rynku pracy, które wymuszają na społeczeństwie zmianę podejścia do pracy. Nowa sytuacja wymaga od pracowników elastyczności zawodowej oraz aktywności edukacyjnej prawie przez całe życie.

Kształcenie zawodowe jest niewątpliwie jednym z ważniejszych czynników determinujących powodzenie jednostki na rynku pracy. W procesie projektowania zmian polegających na dostosowaniu kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy istotne jest zwrócenie uwagi na prognozę odnoszącą się do regionu, informującą o relacjach między tempem rozwoju rolnictwa, przemysłu i usług oraz możliwości wprowadzania nowych technologii. Dane te pozwolą na określenie kierunków i programów kształcenia.